

13/01/2025

Vragen conform artikel 42 RvO

Onderwerp: vragen AI-beleid gemeente Alkmaar

Geacht college,

In de afgelopen decennia is kunstmatige intelligentie (ook wel: *Artificial Intelligence* of AI) bezig geweest aan een stevige opmars. Wat voor het grote publiek begon met IBM's Deep Blue eind jaren negentig, heeft zich de laatste jaren onder invloed van *big data*, meer opslagcapaciteit en meest recentelijk generatieve AI, ontwikkeld tot een alom aanwezige factor in ons dagelijks leven. En dit is nog maar het begin.

De verwachting van McKinsey is bijvoorbeeld dat over 10 jaar, 70% van de bureauwerkzaamheden wordt overgenomen door AI-agenten¹. Dergelijke voorbeelden tonen aan welke maatschappelijke effecten AI heeft op ondermeer ambtenaren, inwoners en uitgaven van de gemeenten.

Met de lancering van ChatGPT, eind 2022, werd AI gemeengoed en ontstonden ook de eerste beleidsmatige en politieke discussies over de toepassing, de voordelen maar ook de risico's van kunstmatige intelligentie.

De Alkmaarse fracties van GroenLinks-PvdA en de VVD zijn van mening dat kunstmatige intelligentie niet iets is van de toekomst, maar vandaag de dag al onze politieke en beleidsmatige aandacht verdient. Wij moeten hier als politiek en gemeente iets van vinden en gezamenlijk beleid op ontwikkelen nu AI nog in de kinderschoenen staat en er nog voldoende tijd is om hierop te anticiperen.

Vragen:

1. Hoe reflecteert het college op de toepassing van kunstmatige intelligentie en welke kansen en risico's voor de samenleving worden hierbij onderkend?
2. Ziet het college, net als de fracties van GroenLinks-PvdA en de VVD, de noodzaak om dit onderwerp niet alleen ambtelijk, maar ook politiek te bediscussiëren en gezamenlijk uit te werken?
3. Is het college bereid de raad actief te betrekken in de beleidsvorming rondom kunstmatige intelligentie via wensen en bedenkingen?
4. In mei 2024 heeft collega Peters namens de VVD enkele vragen gesteld over cybersecurity² in relatie tot AI. In de beantwoording lazen wij ondermeer dat:
 - a. Er binnen de ambtelijke organisatie een proef zou worden gedaan met AI zodat er richtlijnen op kunnen worden gebaseerd. Zijn er inmiddels resultaten van deze proef? Zo ja, kunnen deze worden gedeeld met ons als raad?
 - b. Er jaarlijks wordt geaudit op cybersecurity o.a. op het gebied van informatieveiligheid (ENSIA). Zijn er reeds resultaten over de informatieveiligheid die kunnen worden gedeeld?

¹ [the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier.pdf](#)

² [Art_42 - VVD - Cybersecurity - beantwoording](#)

- c. Het programma Smart City Alkmaar, verantwoordelijk voor het gebruik van nieuwe innovaties, waaronder AI. Dit programma, zo lazten wij in de beantwoording, had de komende jaren additionele financiering nodig om effectief en kwalitatief te blijven. Wat is momenteel de status van de financiering? Is er voldoende geld, ook om in de toekomst, het programma dekkend te financieren?

Visie op kunstmatige intelligentie

Met de lancering van concrete toepassingen als Copilot en ChatGPT, staan we in feite nog maar aan het begin van de toepassing van kunstmatige intelligentie, waarbij AI vooral wordt gebruikt als chatbot, vertaalapp of het beantwoorden en oplossen van uiteenlopende vraagstukken variërend van een projectplan tot het schrijven van code voor programmeurs. In volgende fases heeft AI de potentie om autonoom taken uit te gaan voeren, nieuwe ideeën te ontwikkelen en zonder tussenkomst van mensen een volledige organisatie te runnen.

Kortom: AI heeft de potentie om ons als mensheid voorbij te streven.

Voordelen

In een tijd van toenemende arbeidstekorten, heeft AI het in zich om taken over te nemen en sneller en efficiënter uit te voeren dan mensen. De productiviteit kan hiermee worden verhoogd, waarbij het steeds kleiner wordende arbeidspotentieel, zich kan richten op complexere en creatieve taken. Ook kan AI helpen in bijvoorbeeld het stellen van gezondheidsdiagnoses, het vroegtijdig signaleren en zelfs oplossen van ziektebeelden of het opsporen van fraudegevallen.

Nadelen

Er kleven echter ook grote nadelen aan AI die we met elkaar tijdig moeten erkennen en ook het hoofd moeten bieden.

- Ethische en sociale kwesties, waarbij AI gevoed door vooringenomen historische data en keuzes maakt waarbij groepen worden uitgesloten of benadeeld in beleids- en besluitvorming. Dit werkt discriminatie in de hand, waarbij beleidskeuzes op termijn negatief zouden kunnen worden beïnvloed;
- Privacy en veiligheidsrisico's, AI-modellen verzamelen data die kunnen leiden tot inbreuk op privacy of voor kwaadwillende doeleinden kan worden ingezet zoals cyberaanvallen, *deep fakes*, polarisatie of verspreiden van desinformatie via bijvoorbeeld sociale media, of zelfs het beïnvloeden van gemeenteraadsverkiezingen.
- Controle en verantwoordelijkheid, doordat AI-modellen, via *deep learning*, in staat zijn beslissingen te maken die onze denkkracht te boven gaan, ontstaat intransparantie en onduidelijkheid over besluiten en uitkomsten, waardoor iemand bijvoorbeeld wordt uitgesloten voor Wmo of Jeugdzorg, terwijl hij of zij hier wel recht op heeft.

Tot slot

Kunstmatige intelligentie of AI vereist samenwerking tussen politiek, de ambtelijke organisatie en uitvoeringsbedrijven binnen de gemeente Alkmaar. Om die reden willen wij als GroenLinks-PvdA en VVD met zowel college als de gemeenteraad actief de dialoog aangaan en als raad onze wensen en bedenkingen uiten op het te ontwikkelen AI-beleid.

Alvast dank voor de beantwoording.

Met vriendelijke groet,

Mathijs de Boer (PvdA)
Roy Seignette (GroenLinks)
Willem Peters (VVD)